

dr hab. Marek Zieliński, prof. UKW
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz

Inkulturation cudzoziemców w Polsce stanisławowskiej

Napływający do Rzeczypospolitej Obojga Narodów cudzoziemcy, głównie z zachodniej i południowej Europy, traktowani byli w okresie panowania Stanisława Augusta jako nośnicy idei oświecenia. Ich cudzoziemskie pochodzenie stawało się walorem samym w sobie. Znajdowali miejsce do życia i działalności przede wszystkim w środowiskach, które w duchu postępu starały się zerwać z sarmackim stylem życia, zmierzając do modernizacji postaw społecznych. Wśród polskich elit wytworzyło się swoiste sprzężenie w ramach którego cudzoziemszczyzna zaczęła oznaczać postęp. Ten schemat nie dotyczył bezwarunkowo wszystkich nacji i wszystkich przybyszów. Przybywający do Polski cudzoziemcy osiedlali się tu niejednokrotnie na dłużej, podlegając tym samym oddziaływaniu społeczeństwa polskiego. Dokonywał się swoisty proces inkulturationi w ramach którego cudzoziemcy tracili swoją „cudzoziemską atrakcyjność”. Procesy integracyjne miały charakter naturalny i nieuchronny. Jednocześnie ujawniają one, że obie strony były dla siebie atrakcyjnymi partnerami. Proces inkulturationi prowadził w kierunku identyfikacji z Polską jako drugą ojczyzną. Czy zatem zachwyty nad cudzoziemszczyzną ze strony polskiego społeczeństwa mógł iść w parze akceptacją dla polonizacji cudzoziemców?